

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica a douăzeci și treia după Rusalii

Astăzi: Sfântul Mare Mucenic Dimitrie - Izvorătorul de Mir

Sfântul Mare Mucenic Dimitrie – Izvorătorul de Mir. Icoană donată Bisericii noastre de familia Dumitru Căușanu

Moaștele Sfântului Mare Mucenic Dimitrie au fost aduse la Iași, spre cinstire, cu prilejul sărbătoririi Sfintei Cuvioase Parascheva. Numele de "Izvorătorul de Mir" provine de la faptul că, secole de-a rândul, la locul martiriului său, pe care se află în prezent biserica a izvorât mir binefăcător și vindecător.

Evangelhia duminicii - Vindecarea demonizatului din ținutul Gherghesenilor (Luca VIII, 26-39)

26. Și au ajuns cu corabia în ținutul Gherghesenilor, care este în fața Galileii.
27. Și ieșind pe uscat, L-a întâmpinat un bărbat din cetate, care avea demon și care de multă vreme nu mai punea haină pe el și în casă nu mai locuia, ci prin morminte.
28. Și văzând pe Iisus, strigând, a căzut înaintea Lui și cu glas mare a zis: Ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui Preaînalt ? Rogu-Te, nu mă chinui.
29. Căci porunca duhului necurat să iasă din om, pentru că de mulți ani îl stăpânea, și era legat în lanțuri și în obezi, păzindu-l, dar el, sfărâmând legăturile, era mânat de demon, în pustie.
30. Și l-a întrebat Iisus, zicând: Care-ți este numele ? Iar el a zis: Legiune. Căci demoni mulți intraseră în el.
31. Și-L rugau pe El să nu le poruncească să meargă în adânc.
32. Și era acolo o turmă mare de porci, care pășteau pe munte. Și L-au rugat să le îngăduie să intre în ei; și le-a îngăduit.
33. Și, ieșind demonii din om, au intrat în porci, iar turma s-a aruncat de pe țârm în lac și s-a înecat.
34. Iar păzitorii văzând ce s-a întâmplat, au fugit și au vestit în cetate și prin sate.
35. Și au ieșit să vadă ce s-a întâmplat și au venit la Iisus și au găsit pe omul din care ieșiseră demonii, îmbrăcat și întreg la minte, șezând jos, la picioarele lui Iisus; și s-au înfricoșat.
36. Și cei ce văzuseră le-au spus cum a fost izbăvit demonizat.
37. Și L-au rugat pe El toată mulțimea din ținutul Gherghesenilor să plece de la ei, căci erau cuprinși de frică mare. Iar El, intrând în corabie, S-a înapoiat.
38. Iar bărbatul din care ieșiseră demonii îl ruga să rămână cu El. Iisus însă i-a dat drumul zicând:
39. Întoarce-te în casa ta și spune cât bine ți-a făcut ție Dumnezeu. Și a plecat, vestind în toată cetatea câte îi făcuse Iisus.

- ❖ **Luni 27 octombrie** săvârșim Sfânta Liturghie întru cinstirea *Sfântului Cuvios Părinte Dimitrie cel Nou, ale cărui Sfinte Moaște se află la Catedrala Patriarhală din București* (imaginea alăturată) prilejuind în această zi un mare pelerinaj al creștinilor spre venerarea moaștelor sale.
- ❖ **Sâmbătă 1 noiembrie** este zi de pomenire pentru morți (moșii de toamnă) și, fiind și zi de cinstire a Sfinților Doctori fără Arginți Cosma și Damian, vom oficia Sfânta Liturghie

Din tâlcuirea Evangheliei – Sfântul Ioan Gură de Aur

Când Domnul S-a coborât pe uscat a urmat o altă minune și mai înfricoșătoare. Niște îndrăciți, care umblau de colo - colo ca niște fugari, văzându-L pe Stăpân au zis: „*Ce ai cu noi, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu ? Ai venit aici înainte de vreme ca să ne muncești pe noi ?*” (Matei 8, 29)

Pentru că mulțimile Îl numeau pe Hristos om, au venit demonii ca să-I proclame Dumnezeirea Sa ! Apoi, ca să nu creadă că strigătul lor este lingușeală, demonii mărturisesc propria lor suferință, spunându-I: „*Ai venit aici înainte de vreme ca să ne muncești ?*” Cuvintele demonilor sunt îndestulătoare ca să arate dușmănia și nerușinarea lor. Nu puteau spune că n-au păcătuit; dar se roagă să nu-i pedepsească înainte de vreme. Săvârșiseră multe fărădelegi, stricaseră și chinuiseră făptura lui Dumnezeu în toate chipurile cu putință; de aceea Hristos îi lovide cu acele groaznice chinuri. Și socoteau că, din pricina grozăviei faptelor lor, Domnul n-are să mai aștepte timpul pedepsei, se roagă și-I cer stăruitor lui Hristos să nu-i trimită la muncă înainte de vreme.

Dacă cineva m-ar întreba: „Pentru ce Hristos a făcut ce au cerut demonii, îngăduindu-le să intre în turma de porci ?”, voi răspunde așa: Hristos a făcut lucrul acesta nu pentru ca să dea ascultare demonilor, ci pentru ca să rânduiască multe. Întâi, să învețe pe cei izbăviți de tiranii aceia cumpliti cât de multă vătămare le aduceau acești dușmani; apoi, ca să cunoască toți că demonii nici în porci nu îndrăznesc să intre dacă Hristos nu le-ar îngădui; în al treilea rând, ca să știe că demonii ar fi făcut oamenilor acelora mai mult rău decât porcilor, dacă, în marea lor nenorocire, nu s-ar fi bucurat de purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Știe, doar, toată lumea că demonii ne urăsc pe noi mai mult decât pe animale. Deci demonii n-au cruțat porcii, ci într-o clipă i-au aruncat în mare, cu mult mai mult ar fi făcut aceasta cu acei oameni pe care îi aveau în puterea lor; i-ar fi dus și târât în pustietăți dacă n-ar fi avut alături de ei, chiar atunci când demonii îi munceau, multa purtare de grijă a lui Dumnezeu, care-i înfrâna și-i oprea pe demoni de a merge mai departe.

De aici se vede că nu este om care să nu se bucure de purtarea de grijă a lui Dumnezeu. Dacă nu se bucură toți la fel și nici în același chip, apoi și aceasta este cea mai bună cale a purtării de grijă a lui Dumnezeu. Că Dumnezeu Își arată purtarea Sa de grijă după trebuința deosebită a fiecăruia.

Sărbătoarea Sâmedrului

Fiecare lună care trece poartă cu ea sărbători prin care Biserica a însemnat timpul nostru duhovnicesc, pentru ca prin taina vremii, ca o a opta sfântă taină, să ne unim și mai mult cu acele evenimente și persoane sfinte care conlucrează la mântuirea noastră. Luna lui Brumărel (octombrie) se încheie cu două sărbători închinat *Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de mir*, prăznuit în ziua de 26 octombrie și *Cuviosului Dimitrie cel Nou din Basarabi*, pomenit a doua zi. Cinstită în fiecare an, în aceste sfinte zile, sărbătoarea Sfântului Dimitrie este cunoscută în popor și sub numele de *Sâmedru, Sfeti Dimitri*.

Sfântul Dimitrie, Izvorătorul de mir, a trăit în Grecia în secolele al III-lea – al IV-lea d.Hr., în vremea împăraților păgâni Dioclețian și Maximian Galeriu. Fiul al guvernatorului orașului Tesalonic, botezat în taină, Dimitrie a devenit un bărbat ales, creștin înțelept, în care harul lui Dumnezeu a lucrat neîncetat. Numit voievod al cetății, după moartea tatălui său, sfântul a propovăduit în ascuns dreapta credință, astfel că Biserica din Tesalonic s-a întărit mult în timpul său.

Întorcându-se biruitor dintr-un război cu sciții, Maximian a poruncit să se facă mari serbări în fiecare oraș, iar biruitorii să se închine zeilor și să le aducă jertfe. Auzind de credința și de râvna Sfântului Dimitrie pentru Biserica creștină, împăratul Maximian a venit în Tesalonic pentru a-l obliga să se lepede de Hristos și să aducă jertfe. Dar mărturisindu-și cu îndrăzneală și tărie credința și defăimând cultul păgânesc, Sfântul Dimitrie va fi închis din porunca împăratului, în perioada sărbătorilor.

La aceste sărbători, se desfășurau lupte cu gladiatori, la care împăratul Maximian se distra văzând cum un luptător vestit, Lie, vandal de neam, ucidea cu sânge rece mai ales pe creștinii obligați să se lupte cu el. Intrigat de aceste confruntări, Nestor, un tânăr creștin ce trăia în acel oraș, a vrut să-l înfrunte pe Lie și alergând la Dimitrie în temniță, a luat de la acesta binecuvântare. Intrând în luptă, Nestor a strigat: „Dumnezeul lui Dimitrie, ajută-mi” și astfel a reușit să-l omoare pe Lie. Aflând că Sfântul Dimitrie a fost cel care l-a îndemnat pe Nestor să se lupte cu Lie, împăratul a trimis ostași, poruncindu-le să-l străpungă cu sulița, iar lui Nestor i s-a tăiat capul, devenind și el martir și mărturisitor al credinței creștine împreună cu Dimitrie.

Sfântul Mare Mucenic Dimitrie este un simbol al apărării ortodoxe și al biruinței de-a lungul istoriei, moaștele sale păstrându-se până astăzi în Tesalonic, în catedrala care îi poartă numele; ziua lui de pomenire, 26 octombrie, este pentru greci o sărbătoare națională.

Cuviosul Dimitrie cel Nou Basarabov s-a născut în Bulgaria, în satul Basarabov, în secolul al XIII-lea, într-o familie de oameni săraci, dar iubitori de Dumnezeu. A fost un smerit și milostiv păstor, care iubind liniștea naturii și a lumii celor sfinte, a părăsit satul, intrând în mănăstire; dar dornic de desăvârșire, a

plecat și de aici, retrăgându-se într-o peșteră, unde după o viață de pustnic, sfântul a trecut la cele veșnice. Printr-o vedenie dumnezeiască, trupul său a fost descoperit și așezat în biserica satului natal, Basarabov, unde a rămas cinci secole, până în timpul războiului ruso-turc, din secolul al XVIII-lea. În 1774, după voința sfântului, moaștele sale au fost aduse în Țara Românească și depuse cu evlavie în Catedrala Patriarhală din București, unde se află și astăzi. De-a lungul anilor, puterea sfintelor moaște ale Cuviosului Dimitrie cel Nou s-a făcut simțită în vremuri grele de secetă și boli. Ocrotitor al Bucureștiului, dar și al țării întregi, cultul Sfântului Dimitrie Basarabov a fost generalizat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în 1955, chiar în ziua sa de pomenire, 27 octombrie, zi în care la sfânta raclă se adună mii de credincioși și pelerini, pentru a se ruga și închina sfintelor moaște.

Sărbătoarea Sfântului Dimitrie cunoaște datini și obiceiuri cu implicații speciale în cultul morților și viața păstorilor. Sâmbăta din ajunul sărbătorii sau din săptămâna imediat următoare, numită Moșii de Toamnă, Moșii cei Mari sau Moșii de Sâmedru, este una dintre cele mai mari sâmbete închinată celor adormiți. Pentru alungarea duhurilor rele, în ajun și în seara Sâmadrului au loc practici de purificare a spațiului. Focuri rituale („Focul lui Sâmedru”) se aprind pe dealuri, în vatra satului, la răspântii de drumuri, lângă ape. În jurul focului se adună copiii și tinerii satului, iar femeile împart fructe, colaci pentru sufletul celor adormiți și pentru belșugul holdelor, al vitelor. În sens purificator și fertilizator, se sare peste foc, sunt aruncați cărbuni prin livezi și grădini.

La Sâmedru, păstorii preocupați de aflarea stării timpului au și ei obiceiurile lor. În mijlocul oilor așază o haină. Dacă pe ea va sta o oaie neagră, se crede că iarna va fi blândă. Dacă se culcă o oaie albă, e semn că iarna va fi grea, cu multă zăpadă. Studiarea cerului, alunii constituie un mijloc de previziuni meteorologice. Luna plină și cerul senin vestesc iarnă bună, iar luna plină și cerul înnorat sunt semne pentru o iarnă geroasă. Sâmedru reprezintă, în concepția poporului, un prag al timpului – marchează sfârșitul toamnei și începutul iernii, Sfântul Dimitrie fiind „culegătorul și strângătorul tuturor pâinilor și al fructelor”. Poporul crede că Sfântul Dimitrie și Sfântul Gheorghe anunță cele două anotimpuri ale anului: iarna și vara. O legendă spune, în acest sens, că Dumnezeu, pentru a cinsti cei doi sfinți, a dat acestora „cheile vremii”, pentru a închide mai devreme sau mai târziu vremile anului, după purtarea oamenilor. Sfântul Dimitrie închide așadar vara și deschide iarna, în timp ce Sfântul Gheorghe închide iarna și deschide vara.

Spre a percepe sensul profund al acestor sărbători, popasuri de regăsire duhovnicească, suntem chemați să medităm la desăvârșirea noastră continuă, virtuțile Sfinților pe care îi cinstim fiindu-ne întărire și model.

Vasilica

Persoana Mântuitorului Iisus Hristos și sfințenia vieții

Secolul XX aduce cu umanismul său secular repudierea adevărilor revelate și poruncilor divine; umanism care devine metafizica modelatoare a învățaturii artelor literale. El a pus accentul pe faptul că întreaga realitate se reduce la evenimente și procese impersonale, că adevărul și binele sunt distincții condiționate cultural pe care rasa umană le proiectează asupra istoriei; întreaga viață umană este trecătoare și destinul ei final este moartea.

Implicația este clară: maturizarea omenirii cere respingerea oricărei autorități finale stabilite transcendent. Dezbateră se accentuează asupra caracterului propriu sau impropriu al transcendenței într-un univers conceput doar în termenii proceselor impersonale și ai cuantumului de evenimente. Ori valul contracultural al drogurilor reprezintă un efort și mai evident de a împinge sinele uman în transcendent. Ca și cheie a sensului vieții, el caută în schimb o semnificație personală printr-o experiență care răbufnește din launtru conștiinței.

Și iată cu câtă subtilitate creștinismul sesizează baza fundamentală fără de care nimic nu dăinuiește: consimțământul dat tainei mele personale. Lipsa acestui consimțământ face pe mulți să devină pacienți ai unor psihoterapii de lungă durată și îi transformă în victime ale maladiilor psihiatrice.

În această cădere care este o coborâre în sinea adevărată – smerenia – ființa umană poate face experiența tainei personale a relației de iubire între ea și Dumnezeu. Smerenia sau nașterea din nou, nașterea duhovnicească. Nașterii fizice, biologice nu i te poți opune, tocmai de aceea ești cu atât mai răspunzător de această renaștere. Este de fapt elementul esențial pe care pune accent învățătura lui Hristos: nașterea spirituală și viața veșnică. E ceea ce am putea înțelege din ceea ce afirma Sfântul Apostol Pavel: „nu eu trăiesc, ci Hristos trăiește în mine”.

Ca atare modelul care ni se oferă este însăși persoana lui Iisus Hristos. Adevărul creștinismului e că acela care-Și spunea Mesia, era cu adevărat acest Mesia, fiul lui Dumnezeu, născut înainte de Avraam și înainte de veci, purtător al vieții veșnice pe care o comunica cui vrea, făcând ca prin aceasta ceea ce este să nu mai fie, sau ceea ce este mort să fie viu.

Neputinței documentului scris de a institui în istorie realitatea evenimentului al cărui martor se vrea, i se alătură toate viciile care țin de neputință în general: falsificarea realității, minciuna, ipocrizia, reducția acestei realități la limbaj.

Singurul lucru care contează în ochii creștinului și trece pentru el drept esențialul este puterea: „căci împărăția lui Dumnezeu nu stă-n cuvinte, ci-n putere”. Până unde anume această putere o depășește pe cea a cărei idee o avem, a cărei experiență o putem face în trupul nostru: „Ca să cunoașteți (...) cât de covârșitoare este mărimea puterii Lui față de noi”. Dovada mărimii este însuși actul (*continuare în pag. 4*)

prin care Dumnezeu Îl învie pe Hristos mort. „După lucrarea puterii tăriei Lui, pe care Dumnezeu a lucrat-o în Hristos, înviindu-L din morți” (Efeseni 1, 17-20).

Revelația lui Dumnezeu este o auto-revelație care nu datorează nimic adevărului lumii – ceea ce înțeleg Sfinții: esența vieții este Dumnezeu. „Eu sunt Cel dintâi și Cel de pe urmă și Cel ce sunt viu” (Apocalipsa 1, 17-18)

Înțelegerea omului pleacă de la Hristos pentru Hristos și pentru om și aceasta pentru că nu există decât o singură și aceeași esență a vieții, o singură și unică viață. Fiul lui Dumnezeu interzice înțelegerea omului ca o ființă naturală, de aici îndemnul „în duh să umblați”. În adâncul oricărei acțiuni există această altă acțiune, a vieții absolute care se revelează sieși unind ego-ul cu el însuși, avem o viziune clară că noi creștinii deținem o moștenire inestimabilă, un dar – persoana lui Hristos și ca iradierea persoanei sale este iubirea.

Iubirea este ușa și însuși faptul de a iubi o ființă umană este unul din cele mai dificile lucruri din lume, deoarece din clipa în care începi să-ți arăți iubirea, celălalt începe să se simtă din ce în ce mai puternic.

Prin iubirea lui Hristos se întărește subiectul nostru ca subiect al vieții dumnezeiești. Purtăm ca atare, poate fără să ne dăm seama amprenta acestui adevăr spiritual, adevăr care pare să fie neglijat deliberat.

Iuliana

Sfânta Liturghie pe înțelesul tuturor

(urmare din numărul anterior)

11. Care este, pe scurt, rânduiala Proscomidiei?

Preotul se spală pe mâini, zicând în taină rugăciunea spalării: „Spăla-voi întru cei nevino- vați mâinile mele...” (Ps 25,6-12) și venind la jertfelnic face 3 închinăciuni rugându-se: **Dumnezeule curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește** (de 3 ori); apoi începe pregătirea darurilor.

După ce binecuvântează prescurile cu mâna dreaptă în chipul crucii, ia o prescură în mâna stângă, iar în mâna dreaptă Sfânta Copie și însemnează cu ea în semnul crucii de 3 ori deasupra peceții de pe prescură, zicând: **Întru pomenirea Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos**. Această prescură închipuie pe Sf. Fecioară din care s-a născut Hristos.

Apoi înfinge Copia în miez și taie inscripția de pe prescură. Părticica astfel desprinsă din prescură se numește Sfântul Agneț (care în grecește înseamnă miel), cel care se va preface în Sfântul Trup. Scoaterea Sfântului Agneț din prescură înseamnă întruparea și nașterea Domnului din Sf. Fecioară. Apoi punând Sfântul Agneț cu fața în jos pe Sfântul Disc, taie cruciș miezul, zicând: **Junghie-se Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii, pentru viața și pentru mântuirea lumii**. După aceasta, preotul întoarce Sfântul Agneț cu pecetea deasupra și împunge cu vârful Copiei în locul unde e scris: **IS**. zicând: **Și unul din soldați cu sulița în coasta Lui a împuns**. Apoi preotul toarnă simultan în Sfântul Potir vin și apă, zicând în

același timp: **Și îndată a ieșit sânge și apă; și cel ce a văzut a mărturisit și adevărată este mărturia lui**. Acestea amintesc de răstignirea Domnului și de faptul că din coasta Mântuitorului, când era pe cruce, a curs sânge și apă atunci când un soldat L-a împuns cu sulița în coastă pentru a se convinge dacă e mort.

Preotul încheie această primă parte a rânduiei Proscomidiei cu binecuvântarea: **Binecuvântată este amestecarea Sfințelor Tale Taine, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.**

11. Care este pe scurt rânduiala Proscomidiei ?

După binecuvântarea: **Binecuvântată este amestecarea Sfințelor tale Taine, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin**, din cadrul Sfintei Proscomidii, preotul scoate din celelalte prescuri părți mai mari sau mai mici, numite *miride*, pe care la așează în jurul Sfântului Agneț, după cum urmează:

- *din a doua prescură* scoate una mai măricică în formă de triunghi pentru Sf. Fecioară, așezând-o la dreapta și pomenind pe Sf. Fecioară;

- *din a treia prescură* : 9 părțile pentru cele 9 cete de sfinți, pe care le așează în partea stângă a Sfântului Agneț, în rânduri de câte trei, de sus în jos și începând de lângă Sfântul Agneț;

- *din a patra prescură* scoate 3 prescuri pentru: 1. Patriarh, Episcopul locului, Episcopul care l-a hirotonit (dacă este în viață) și toată ceata preotească; 2. Cărmuirea țării; 3. Cătorii și binefăcătorii în viață ai bisericii – pe care le pune în partea de jos a Sfântului Agneț. Tot din această prescură scoate părțile mai mici pentru vii pomenindu-i și făcând să cadă pentru fiecare în parte o fărâmiță pe disc, formând o grămăjoară mai jos, în partea dreaptă a Sfântului Agneț.

- *din a cincea prescură* scoate la fel pentru morți, pomenindu-i și pe aceștia după nume și făcând o grămăjoară aparte în stânga, jos. (va urma)

Alexandru

Semnificațiile onomastice ale săptămânii

Dumitru –reproduce gr. *Demètrios*, la origine o formă adjectivală de la numele *Demeter*. Numele este probabil un compus din elementele: da, “o, pământ!”, un vocativ antic de la *Ge* sau *Ga*, “pământ”, și *mitir*, “mamă”, semnificând “Pământul-mamă”. În aceeași măsură numele poate fi explicat ca o contracție a lui *Dimomitir*, “mama poporului”, de la *mitir* “mamă” și *dimos* “popor”.

Avram- nume biblic, interpretat de Sfânta Scriptură astfel: “Iată legământul Meu, pe care-l fac cu tine: vei fi tatăl multor neamuri. Nu te vei mai numi *Abram*, ci numele tău va fi *Abraham*, căci te fac tatăl multor neamuri” (*Fac.17;45*) .Specialiștii consideră că explicația biblică este o etimologie populară și corelează ebr. *Abram* cu alt nume biblic, *Abiram*, sau cu numele persan asiro- babilonian *Abiramu*. În acest context, *Abram* este un compus din elementele *ab* “tată” și *ram* “măreț, înalt” semnificând “tatăl este măreț”; nume ce desemnează originea nobilă a purtătorului.